

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng thứ Tư, ngày 02/07/2025

PHẬT HỌC THƯỜNG THỨC

Bài 121: Đóng thuế là nghĩa vụ của người dân

Trên Anh Lạc Bồ Tát Giới Kinh, Thích Ca Mâu Ni Phật đã dạy rằng “*Bất trộm quốc thuế*”, “*Bất phạm quốc chế*”. Cho nên “*đóng thuế là nghĩa vụ của người dân*” không phải là lời khẳng định vô căn cứ hay là lời nói cường điệu mà chân thật là lời dạy bảo của Phật trên Kinh. Kinh Anh Lạc Bồ Tát Giới dành cho cư sĩ tại gia. Trên Phạm Võng Bồ Tát Giới Kinh, Thích Ca Mâu Ni Phật dạy rằng: “*Không làm giặc quốc gia, không nói xấu lãnh đạo, tổ quốc*”.

Thích Ca Mâu Ni Phật dạy chúng ta bố thí, cúng dường do đó, nộp thuế chính là cúng dường đến quốc gia. Đại sư Chương Gia chỉ dạy cho Hòa Thượng việc trước tiên để vào đạo phải bắt đầu từ sự bố thí. Càng tư duy thấu hiểu đạo lý Phật dạy thì cúng dường cho quốc gia là việc đáng nên làm.

Trước đây, tôi muốn làm điện năng lượng mặt trời thì có người nói rằng nếu không ký được hợp đồng bán điện thì sẽ bị lãng phí hoặc không thể lấy lại vốn. Tôi vừa nghe như vậy thì tập khí phiền não lâu đời đã trỗi dậy nên cảm thấy lời nói đó rất hợp lý, tôi đã để chững lại việc này. Tuy nhiên, khi đã thấu hiểu hơn thì tôi nghĩ rằng mình vẫn có thể làm được, nếu dư ra thì sẽ hòa vào lưới điện quốc gia để cúng dường, nhằm làm giảm gánh nặng quốc gia. Ý niệm này đã khiến mọi sự mọi việc khác hoàn toàn, hoàn toàn thông thoáng.

Con người ta luôn bị chướng ngại bởi ý niệm lỗ lãi, luôn lo rằng đầu tư nhiều mà không lấy lại được vốn thì bị thiệt thòi. Vậy tại sao không nghĩ là nếu dư ra thì sẽ tặng cho mọi người? Nếu khởi được tâm này thì khi làm ra được càng nhiều vật chất hay năng lượng tặng cho mọi người, thì đó chẳng phải là phước báu hay sao? Tự tư tự lợi là tập khí nhiều đời nhiều kiếp nên con người luôn bị bó hẹp tâm lượng. Không mở rộng được tâm lượng thì không bao giờ tâm ấy có thể lớn được tận hư không khắp pháp giới.

Trên Kinh Phật dạy chúng ta rằng tâm chúng ta bao trùm hết cả hư không, và dung lượng của tâm có thể chứa hết cả pháp giới. Nếu chúng ta mở tâm mình rộng đến như vậy thì chúng ta chính là Phật. Nếu không mở được như thế thì làm sao làm được Phật?

Tám giờ tối hôm qua, trên trang web Tịnh Không Pháp Ngữ, đã có tới 85.000 lượt truy cập và đến 11 giờ 59 phút thì số lượng lên tới 110.000 lượt xem. Một trang web có số lượng người truy cập nhiều đến như vậy là vì sao? Vì ngay từ đầu khi làm trang web

này, chúng tôi đã khởi tâm cho đi vô điều kiện. Những người tham gia giúp trang web này, tôi thấy, tâm lượng của họ như một Bồ Tát. Công việc của họ vô cùng quan trọng nhưng lại rất thâm lặng. Họ quan tâm nâng cấp đường truyền băng thông của hệ thống để có thể đáp ứng lượng truy cập trong một video có thể cho phép vài trăm người vào xem mà vẫn chạy thông suốt. Người quản lý website thì vô tư vô cầu và luôn dụng tâm để đường truyền mạnh nhất, không bao giờ bị tắc nghẽn, họ không muốn để người xem sẽ bỏ qua bất kỳ video nào với lý do đường truyền không tải được. Đây chính là mở rộng tâm lượng: *“Tâm bao thái hư, lượng khắp pháp giới”*. Đây không phải là việc dễ làm.

Ngày ngày chúng ta phát tâm bồ thí tài, bồ thí pháp, bồ thí vô úy, đó chính là tuân thủ lời dạy của Phật. Hòa Thượng nói chúng ta đóng thuế cũng chính là cúng dường cho quốc gia. Câu nói này, chúng ta mới nghe thì không thông nên cần có sự tư duy quán chiếu mới nhận ra rằng lời dạy này thật là đúng. Trên Kinh Phật dạy những việc cần làm của người học Phật là phải *“trên đền bốn ơn nặng”* gồm ân cha mẹ, ân quốc gia, ân thầy cô, ân của chúng sanh, của mọi người đã thành toàn, giúp đỡ cho mình và *“dưới cứu khổ ba đường”* gồm Địa ngục, Ngã quỷ, Súc sanh. Nếu chúng ta không khởi được tâm *“trên đền bốn ơn nặng, dưới cứu khổ ba đường”* thì sự dũng mãnh tu hành không thể đề khởi được.

Người ngày ngày lười biếng, chểnh mảng, nhếch nhác là do họ quên bốn ơn nặng và không còn nhớ đến cứu giúp chúng sanh ba đường khổ. Không phải chúng ta vào ba đường mà ngay trên cuộc đời này chúng ta có thể giúp họ tránh được nhân vào ba đường khổ. Nhân ba đường đã không còn, thì quả của ba đường cũng không có.

Hòa Thượng nói: ***“Trong Anh Lạc Bồ Tát Giới Kinh, Phật dạy bảo chúng ta không được trốn thuế, không được phạm pháp luật. Không được trốn thuế là chúng ta phải tận trách nhiệm, tận nghĩa vụ của mình đối với quốc gia. Việc thứ hai là bất phạm quốc chế. Quốc chế chính là pháp luật của quốc gia, nhất định không được vi phạm pháp luật quốc gia. Đây là căn bản đại giới của Phật. Chúng ta là đệ tử Phật, không luận là tại gia hay xuất gia, phải làm cho được hai câu này.”***

Bản thân Hòa Thượng cả một đời vô tư vô cầu nên Ngài nói ra chẳng phải để vừa lòng ai, Ngài nói đúng pháp đúng lý. Việc Ngài nói lên sự thật này sẽ khiến nhiều người không vui vì họ luôn cố gắng tránh né còn Hòa Thượng lại bảo họ phải tận trách nhiệm. Ngài nói: ***“Nộp thuế là bổn phận của người dân đối với quốc gia. Thu nhập của quốc gia nhờ vào người dân đóng thuế. Quốc gia có tiền thì mới có thể thay người dân phục vụ. Quốc thuế chính là thu nhập của quốc gia, là chi phí xây dựng xã hội. Chúng ta phải có nghĩa vụ làm việc này, vậy thì, làm sao mà có thể trốn được chứ?”***

“Có một số người luôn nghĩ ra cách giảm nghĩa vụ nộp thuế của mình. Đây là tâm trộm! Chúng ta nghĩ cách nộp ít thuế đi chính là trốn thuế. Phật không dạy chúng ta như vậy. Phật dạy chúng ta thành thật, trung thực mà nộp thuế. Phật dạy

bảo chúng ta bỏ thí cúng dường thì nộp thuế chính là cúng dường cho xã hội, cho quốc gia. Đây chẳng phải là một việc tốt hay sao?”

Chỉ có người vô tư vô cầu mới có thể nói hết những điều cần nói còn những người có tâm tự tư tự lợi, sẽ nói những điều sai lệch đi, miễn sao họ có lợi. Cho nên người học Phật mà không học một cách nghiêm túc và đầy đủ thì không biết được. Hòa Thượng nói một cách tự tại, không vì nể ai, không vì sợ làm ai đó buồn không rồi cúng dường nữa. Hòa Thượng không cần những thứ đó, ai cúng dường cũng tốt, có thể làm lợi ích chúng sanh mà không cúng dường cũng tốt, việc của chúng sanh dừng lại. Thực tế, khởi tâm động niệm của chúng ta luôn bị dẫn dắt bởi tập khí phiền não lâu đời lâu kiếp nên chúng ta luôn làm việc sai trái, do đó, nghe Hòa Thượng nói mà như thấy đang bị luận tội. Vì lẽ này mà nhiều người không thích nghe Hòa Thượng.

Hòa Thượng vô tư vô cầu như thế nên Ngài mới nói đến việc đóng thuế này. Đây là việc nhạy cảm khiến nhiều người tránh né. Hòa Thượng thì nhắc đi nhắc lại, thậm chí nói một cách thẳng thắn: Nộp thuế là một việc làm tốt là bỏ thí cúng dường quốc gia và xã hội. Ngày ngày chúng ta phát tâm bỏ thí cúng dường mà có thể cúng dường cho quốc gia tức là cúng dường cho 130 triệu dân là một điều xứng đáng. Cho nên nếu chúng ta làm điện năng lượng mặt trời, mà dư ra, có thể cúng dường cho lưới điện quốc gia là một niềm vui.

Hòa Thượng nói: ***“Có một số đồng tu hỏi tôi: “Những người xung quanh đều nghĩ cách để nộp ít đi, vậy thì con phải làm như thế nào?”. Tôi liền hỏi lại họ: “Bạn có muốn làm Bò Tát không hay là muốn làm phàm phu?” Bạn muốn làm Bò Tát, vậy thì có cách làm của Bò Tát còn nếu bạn muốn làm phàm phu thì bạn dùng vọng ngữ, dùng thủ đoạn lừa gạt để làm. Tiền bạn kiếm được rồi thì quả báo ở ba đường ác. Thật là không đáng!”***

“Bạn trốn thuế là bạn phạm pháp. Bạn thử nghĩ mà xem, vấn đề này nghiêm trọng đến nhường nào? Phải nên biết rằng kiếm tiền là việc nhỏ, sanh tử là việc lớn! Ngay đời này bạn trốn thuế, bạn chiếm được một chút tiện nghi, đời sau bạn堕 vào ác đạo. Vậy thì có đáng làm hay không? Trốn thuế là trộm tài vật của quốc gia. Việc này cần phải nên tính cho kỹ. Chúng ta trộm tài vật của một người, tương lai chúng ta trả cho một người. Chúng ta trộm tài vật của quốc gia, quốc gia có bao nhiêu người, thì chúng ta thiếu nợ bấy nhiêu người đó. Bạn thử nghĩ mà xem, việc này có phiền phức không?”

Người tham tiền sẽ không bao giờ biết đủ. Người không tham thì chỉ cần cơm cháo, muối dưa qua ngày là đã cảm thấy đủ. Đời sống vẫn tự tại an vui, ngày ngày nụ cười vẫn sáng khoái. Có người có nhiều tiền nhưng con cháu nhiều đời không thể ngừng đầu lên được. Có người tâm sự với tôi rằng sau khi học Phật rồi thì không dám làm điều sai trái, kể cả người ta thuê thật là nhiều tiền cũng không dám làm.

Câu chuyện về những chuyến bay giải cứu những người mắc Covid hay vụ những lô hàng dụng cụ thử Covid thật đau thương. Cho nên chúng ta không làm việc sai trái, chúng ta dặn bảo con cháu đời sau, không làm việc sai trái. Hòa Thượng nói: ***“Một quốc gia hơn 100 triệu người mà bạn phải đi bồi hoàn thì quá là phiền phức. Cho nên trên Kinh Phật nói, bạn phạm phải tội ngũ nghịch thập ác thì Phật còn có thể cứu bạn nhưng bạn trộm tài sản quốc gia, tài sản thường trụ thì Phật không thể cứu vì cái nợ này của bạn quá lớn. Hãy tính kỹ mà xem, không nên làm!”*** Nếu làm rồi thì không biết đến bao giờ trả xong cái nợ này.

Việc trước tiên chúng ta phải làm khi học Phật là phát tâm bố thí, cúng dường. Trong Lục Độ Ba La Mật – sáu pháp tu của Bồ Tát thì việc đầu tiên là Bố Thí rồi mới đến Trì Giới, Nhẫn Nhục, Tinh Tấn, Thiền Định, Trí Tuệ. Trong Tứ Nhiếp Pháp thì pháp đầu tiên cũng là Bố Thí Nhiếp rồi mới đến Ái Ngữ Nhiếp, Đồng Sự Nhiếp và Lợi Hành Nhiếp. Bố thí để nhiếp phục chúng sanh và chúng ta tặng quà là đang tu Bố Thí Nhiếp. Chúng ta tặng quà mà đặt điều kiện là sai rồi, cần phải vô tư vô cầu. Có người học Phật mà hỏi tôi sao phải Bố thí, họ hỏi câu đó thì họ học Phật chỗ nào?

Hòa Thượng từng nói tặng quà nhiều người ta sẽ vui, vậy tại sao chúng ta không làm người tặng quà mà lại làm người nhận quà. Đạo lý này nếu không được nghe nhiều lần thì chúng ta không thể thấm thấu. Chúng sanh thời hiện đại này, dần dần không còn biết đến việc tặng cho. Ở Mỹ, người ta rủ nhau đi ăn, nhưng ăn xong thì tiền ai nấy trả, tiền cha, cha trả; tiền mẹ, mẹ trả; tiền con, con trả; bạn bè tự trả tiền của bạn bè. Khi họ đến Việt Nam, họ vô cùng ngạc nhiên vì văn hóa tranh trả tiền cho nhau.

Họ là đất nước rất giàu có nhưng lại không có tâm tu bố thí, tặng quà trong khi ở Việt Nam, khi có điều kiện đi chơi lên vùng Tây Bắc, chúng ta sẽ được người dân làng mời vào nhà ở, nấu cơm cho ăn, có gì ngon cũng mang ra đãi khách. Những món của họ đơn giản chỉ là khoai, sắn, ngô nhưng với các vị khách thì đó là thượng phẩm bởi họ được ăn đồ thiên nhiên chứ không phải là những món thức ăn công nghiệp. Khách du lịch đến Việt Nam, đặc biệt đến vùng cao vùng xa nơi còn nhiều người dân nghèo, đã ấn tượng ở tình người dân nơi đây. Đó chính là tinh thần Bố thí, dùng Bố thí để nhiếp phục, cảm hóa chúng sanh một cách thiết thực nhất.

Vậy tại sao chúng ta không làm? Việc chúng ta tổ chức các trại hè chính là đang làm việc bố thí cúng dường. Tất nhiên chúng ta phải làm với tâm vô tư vô cầu. Người ta làm vài cái trại hè, người ta thu nhập rất nhiều, còn chúng ta cũng đã làm được bảy tám trại hè và vẫn còn ba bốn trại hè nữa sẽ triển khai trong thời gian tới. Chưa nói đến vật chất mà sức người mới thực sự là tốn kém. Chúng ta học Phật thì việc phát tâm đầu tiên chính là bố thí. Một người dân nghèo khổ bình thường cũng có thể phát tâm bố thí cúng dường. Cho nên đóng thuế là nghĩa vụ của người có thu nhập mà lại không làm thì đã vi phạm vào căn bản đại giới.

Hòa Thượng đã giảng giải việc này rất tường tận nhưng người nghe không vui không thích. Đây là việc của họ. Không phải nói cho họ vui để họ mang những đồng tiền phạm pháp đến cúng dường. Nhà Phật dạy đệ tử khi thọ nhận của cúng dường phải hỏi: “*Đây có phải là tịnh tài tịnh vật hay không?*”, không phải ai cúng cũng được nhận và không phải cúng càng nhiều càng tốt. Vật phẩm cúng dường phải đến từ nơi thanh tịnh. Cho nên người học Phật phải thấu hiểu ngọn nguồn lời Phật dạy để khi thực hành không uổng phí.

Có người cả đời thực hành nhiều việc tốt nhưng khổ đau vẫn khổ đau, buồn phiền vẫn buồn phiền. Vì họ làm không đúng nên có kết quả sai. Hòa Thượng nhắc chúng ta rằng: “***Phàm phu có cách làm của phàm phu***”. Cho nên chúng ta đừng thấy cách làm của phàm phu mà động tâm. Xung quanh chúng ta, mọi người sẵn sàng làm bất cứ việc gì để có tiền. Khi có tiền rồi, họ rất huênh hoang! Đây là việc đáng sợ! Họ không biết được rằng nhân quả đời sau thật khủng khiếp.

Góc nhìn của chúng ta phải thấy rằng phàm phu có cách làm của riêng họ còn chúng ta đang đi con đường Bồ Tát đạo, học làm Bồ Tát nên Bồ Tát phải có cách làm riêng của Bồ Tát, không giống phàm phu. Phàm phu đi vào ba đường ác còn Bồ Tát vượt ra ngoài tam giới: Dục giới, Sắc giới và Vô sắc giới. Bồ Tát luôn khởi tâm bố thí cúng dường, cho đi một cách vô điều kiện.

Chúng ta ngày ngày cho đi nhưng người học Phật cũng cảm thấy lạ, thắc mắc. Đây là chuyện đáng lo vì người học Phật lại không hiểu lời của Phật dạy. Cho đi là sự bố thí, là cách để làm cho chúng sanh sanh khởi tín tâm. Nếu chúng ta cho đi một, hai, .. ba, 10 năm thì chắc chắn người ta sẽ sanh khởi tín tâm, họ sẽ tự nghĩ rằng sao mình không bắt chước mà làm theo. Tuy rằng có thể mượn màng nhưng có còn hơn không. Chỉ cần khởi tâm cho đi đã là quý báu rồi!

Nếu chỉ tích chứa tâm ích kỷ thì khi rời khỏi thế gian này chắc chắn sẽ đi vào con đường Ngã quỷ, tam đồ ác đạo. Nhà Phật có câu: “*Phương tiện huyền xảo từ bi lợi thế gian*” – dùng phương tiện khéo léo nhất để làm lợi ích thiết thực cho chúng sanh, để chúng sanh phát khởi tâm thiện lành. Đây là việc làm cần thiết nhất, là lời dạy lân mẫn của Phật Bồ Tát dành cho tất cả chúng sanh khổ nạn./.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!